

Globalni kodeks ponašanja za dobavljače kompanije PepsiCo, Inc.

Datum stupanja na snagu: jun 2018.

Revidirano avgusta 2025.

Svrha i oblast primene

Mi u kompaniji PepsiCo verujemo da odgovorno i etičko delovanje nije samo ispravna stvar, već i ispravan način za naše poslovanje. Ovo verovanje je utkano u sve što radimo i ono je osnova naše vizije: da Budemo globalni lider u isporuci ukusne hrane i pića uz Pobedu sa pep+ (PepsiCo Positive). Naš Globalni kodeks ponašanja za dobavljače („**Kodeks za dobavljače**”) odražava međunarodne standarde i definiše naša očekivanja od dobavljača u oblasti poslovnog integriteta, etike, borbe protiv korupcije, ljudskih prava, radne prakse, zaštite zdravlja i bezbednosti zaposlenih, kao i zaštite životne sredine.

Od svih direktnih dobavljača, proizvođača, preduzetnika, konsultanata, zastupnika i drugih nezavisnih lica koja obezbeđuju robu i usluge, a koji posluju s kompanijom PepsiCo ili u njeno ime („Dobavljači”), očekuje se da poštuju Kodeks za dobavljače i sve druge relevantne politike i standarde,¹ što je preduslov za poslovanja sa kompanijom PepsiCo i njenim povezanim subjektima. Od dobavljača se takođe očekuje da primenjuju Kodeks za dobavljače i važeće politike u svim delovima svojih lanaca snabdevanja. Pored toga, od dobavljača koji pružaju usluge na lokacijama kompanije PepsiCo ili koriste opremu ili objekte kompanije PepsiCo očekuje se da se pridržavaju svih zahteva i propisa kompanije PepsiCo u pogledu ponašanja na radnom mestu i pravilnog korišćenja opreme i imovine.

Principi poslovnog ponašanja

Kompanija PepsiCo očekuje od svojih dobavljača da posluju odgovorno, transparentno, pošteno i sa integritetom, kao i da se pridržavaju sledećih principa:

- 1. Očuvanje svesti i delovanje u skladu sa važećim zakonima i propisima u zemljama u kojima poslujete.**
- 2. Čuvanje poverljivosti svih informacija kompanije PepsiCo i njenih partnera.**

Dobavljači kompanije PepsiCo treba da preduzmu sve razumne i neophodne mere predostrožnosti kako bi zaštitili informacije kompanije PepsiCo i njenih partnera kojima imaju pristup, što podrazumeva da ih ne otkrivaju nikome, kako unutar tako i izvan kompanije PepsiCo, osim ako je takvo otkrivanje adekvatno odobreno u vezi s jasno definisanim legitimnim poslovnim potrebama (na primer, otkrivanje samo onoga što je neophodno znati) i uz pismenu saglasnost o poverljivosti.

- 3. Pošteno nadmetanje za posao s kompanijom PepsiCo i zakonito vođenje svih takvih poslova u ime kompanije PepsiCo.**

Kompanija PepsiCo je posvećena zakonitom i etičkom poslovanju i strogo zabranjuje korupcijske dogovore sa kupcima, dobavljačima, državnim službenicima ili trećim licima. Stoga, kompanija PepsiCo zabranjuje svojim dobavljačima da učestvuju u bilo kakvom vidu podmićivanja u javnom i komercijalnom sektoru. Dobavljač koji posluje u ime kompanije PepsiCo ne sme ni pod kojim uslovima, bilo direktno ili indirektno, da obeća ili pruži bilo šta od vrednosti državnom službeniku ili bilo kom fizičkom ili pravnom licu u privatnom ili komercijalnom sektoru ako to plaćanje služi da navede primaoca da zloupotrebi svoj položaj radi sticanja ili održavanja nepoštenih poslovnih prednosti ili lične koristi. Saglasno ovim principima, dobavljači koji posluju u ime kompanije PepsiCo moraju postupati u skladu sa američkim Zakonom o sprečavanju korupcije u inostranstvu

¹ Važeći standardi i politike, između ostalog, obuhvataju Međunarodni zakon o ljudskim pravima, Deklaraciju Međunarodne organizacije rada o osnovnim principima i pravima na radu, [Globalnu politiku borbe protiv mita kompanije PepsiCo](#) i [Globalnu politiku kompanije PepsiCo o korišćenju palminog ulja iz održivih izvora](#). Kopije ovih dokumenata i druge relevantne politike kompanije PepsiCo možete naći na www.pepsico.com.

(FCPA), kao i sa svim važećim lokalnim zakonima o borbi protiv korupcije i monopola, a očekuje se takođe i da usaglase svoje poslovanje sa [Globalnom politikom borbe protiv mita kompanije PepsiCo \(ABAC\)](#).

4. Obezbeđivanje radnog mesta na kome nema diskriminacije, uznemiranja i bilo kog drugog vida zloupotrebe.

Dobavljači kompanije PepsiCo treba da stvore radno okruženje u kome se zaposleni i poslovni partneri osećaju cenjeno i poštovano zbog svog rada i doprinosa. Ne sme se tolerisati uznemiravanje, u koje spada bilo kakvo nepoželjno verbalno, vizuelno, fizičko ili drugo ponašanje koje stvara zastrašujuće, uvredljivo ili neprijateljsko radno okruženje. Odluke o zapošljavanju treba zasnivati na kvalifikacijama, veštinama, učinku i iskustvu.

5. Pravedno ophođenje prema zaposlenima, uključujući i njihove zarade, radno vreme i beneficije.

Dobavljači kompanije PepsiCo moraju da poštuju sve važeće zakone i propise o zaradama, radnom vremenu i beneficijama. Dobavljači moraju obezbediti zarade koje ispunjavaju ili premašuju zakonski definisan minimalni iznos i treba da teže pružanju zarade koja zaposlenima omogućava pristojan život. Sve zarade treba da se isplaćuju na vreme i u celosti, a zabranjeno je umanjivanje zarade kao kazne koja se izriče zaposlenom kao disciplinska mera. Dobavljači takođe treba da teže ispunjenju međunarodnih standarda u pogledu radnog vremena i perioda odmora, uključujući sledeće: (i) radna nedelja ne sme da traje duže od 48 sati redovnog radnog vremena i 12 sati dobrovoljnog prekovremenog rada, (ii) prekovremeni rad se plaća po višoj stopi u odnosu na regularnu zaradu, i (iii) radnici imaju pravo na jedan dan odmora na svakih 7 dana, osim u hitnim slučajevima ili neuobičajenim situacijama. Ukoliko poslovanje dobavljača nije u skladu s međunarodnim standardima, dobavljač treba da ustanovi uzrok problema i da radi na unapređenju uslova rada u praksi.

6. Zabrana svih oblika prinudnog ili obaveznog rada.

PepsiCo zabranjuje upotrebu svih oblika prinudnog rada, uključujući prisilni zatvorski rad, rad za otplatu duga, dužničko ropstvo, rad tokom vojne službe, rad robova i bilo koji oblik trgovine ljudima. Dobavljači kompanije PepsiCo moraju da se pridržavaju ovih standarda i poštuju osnovna ljudska prava, kao što je sloboda kretanja radnika. Odluke o zapošljavanju moraju da se zasnivaju na slobodi izbora i ne sme biti nevoljnog prinudnog ili zatvorskog rada, fizičkog kažnjavanja ili pretnji nasiljem i drugih vidova fizičkog, seksualnog, psihičkog ili verbalnog zlostavljanja radi disciplinovanja ili kontrole. Dokumentacija o zaposlenju (npr. pismo ponude itd.) mora da sadrže jasno definisane uslove rada i angažovanja i moraju biti na jeziku koji radnik razume, a po potrebi, zaposlenom se moraju pružiti usmena objašnjenja. Dobavljači ne smeju ograničavati kretanje radnika kroz zadržavanje ličnih dokumenata, držanje depozita ili drugih aktivnosti koje imaju za cilj da spreče zaposlenog da prekine radni odnos. U skladu sa Principom odgovornosti poslodavca za plaćanje, od radnika se ne treba zahtevati da plati radno mesto niti da plaća bilo koje druge slične naknade radi dobijanja ili zadržavanja radnog mesta. Troškove zapošljavanja treba da snosi poslodavac. Od dobavljača i svih nezavisnih agencije za zapošljavanje se očekuje da se pridržavaju ovih principa, kao i da uspostave razuman plan refundiranja kako bi se zaposlenima isplatile naknade i troškovi, ukoliko se utvrdi da je takvih plaćanja bilo.

7. Zabrana dečjeg rada.

Kompanija PepsiCo zabranjuje zapošljavanje lica mlađih od petnaest (15) godina, mlađih od minimalne starosne dobi za stupanje u radni odnos ili starosne dobi za obavezno školovanje, šta god je restriktivnije. Dobavljači kompanije PepsiCo se moraju pridržavati ovih standarda, svih važećih zakona i propisa, kao i svih relevantnih standarda Međunarodne organizacije rada (MOR). U skladu sa Smernicama Međunarodne organizacije rada, dobavljač ni u kom slučaju neće dozvoliti mlađim radnicima da obavljaju poslove koji su potencijalno opasni po njihovo zdravlje ili bezbednost. Od dobavljača se očekuje da, prilikom zapošljavanja, provere koliko godina ima potencijalni novi radnik i da li ispunjava ovaj i ostale uslove da bude zaposlen, ali i da uspostave odgovarajuće procedure za odgovorno rešavanje svih eventualnih kršenja poslovnih politika. Dobavljači kompanije PepsiCo u Sjedinjenim Državama moraju da koriste program E-Verify Ministarstva unutrašnje bezbednosti SAD kako bi potvrdili podobnost za zapošljavanje određenih lica i naložice da sve njihove agencije za zapošljavanje, podizvođači i dobavljači koji se nalaze na teritoriji Sjedinjenih Država takođe koriste program E-Verify.

8. Poštovanje prava zaposlenih na slobodu udruživanja i kolektivnog pregovaranja.

U skladu s važećim zakonima, dobavljači kompanije PepsiCo će poštovati pravo zaposlenih da se priključe udruženjima i radničkim organizacijama. Zabranjuju se zastrašivanje, uznemiravanje, odmazda i nasilje nad članovima i predstavnicima sindikata i bilo kojim zaposlenima koji žele da ostvare svoje pravo na pridruživanje takvim organizacijama. Ako lokalni zakon ograničava pravo na slobodu udruživanja, dobavljači treba da pruže podršku alternativnim oblicima angažovanja i udruživanja radnika, uz svo poštovanje lokalnog zakona.

9. Obezbeđivanje bezbednih i zdravih uslova za rad.

Dobavljači kompanije PepsiCo moraju proaktivno da upravljaju rizicima po zdravlje i bezbednost kako bi obezbedili okruženje gde nema incidenata i u kome se spečavaju profesionalne povrede i oboljenja. Dobavljači moraju da primenjuju sisteme upravljanja i kontrole koji identifikuju opasnosti, da procenjuju i kontrolišu rizike date industrijske grane i sprovode obuku za proaktivno rešavanje pitanja rizika po zdravlje i bezbednost, kao i da se usmere na stalno unapređenje svog učinka u pogledu zdravlja i bezbednosti. Osim toga, dobavljači moraju da obezbede pristup bezbednoj pijaćoj vodi, sanitarne i higijenske uslove, što podrazumeva adekvatne toalete i sredstva za pranje ruku, kao i požarne izlaze i neophodnu protivpožarnu opremu, ličnu zaštitnu opremu (LZO) i kompletne prve pomoći, kao i pristup hitnim ekološkim, vatrogasnim i medicinskim službama.

10. Usklađivanje sa svim važećim ekološkim zakonima i propisima i obavljanje poslovnih aktivnosti na takav način da njihov ekološki uticaj bude minimalan.

Dobavljači kompanije PepsiCo treba da poštuju sve važeće zakone i nastoje da smanje uticaj koji njihovo poslovanje i aktivnosti imaju na životnu sredinu dosledno tokom vremena. Treba da se razmotre mogućnosti očuvanja prirodnih resursa putem povećanja efikasnosti upotrebe vode i energije, smanjenja količine otpada, reciklaže materijala i kontrole zagađenja, gde je to moguće Kompanija PepsiCo podstiče dobavljače da primene akcione planove za povećanje efikasnosti upotrebe vode, smanjenje količine otpada i zabranu odlaganja otpada na deponije, kao i da u okviru svojih poslovnih planova i aktivnosti usvoje koncept očuvanja biodiverziteta.

11. Precizno vođenje finansijskih knjiga i poslovne evidencije u skladu sa svim relevantnim zakonskim i regulatornim zahtevima i prihvaćenom računovodstvenom praksom, uključujući sve fakture ispostavljene kompaniji PepsiCo radi plaćanja ili nadoknade.

12. Isporuka proizvoda i usluga u skladu sa važećim standardima kvaliteta i bezbednosti hrane.

Kompanija PepsiCo se zalaže za proizvodnju kvalitetnih i bezbednih proizvoda svih naših brendova. Od dobavljača koji su uključeni u bilo koji aspekt razvoja, rukovanja, proizvodnje, pakovanja, transporta ili skladištenja naših proizvoda, očekuje se da:

- poznaju i poštuju standarde, smernice, specifikacije i procedure u pogledu kvaliteta proizvoda koji važe za proizvode proizvedene na vašoj lokaciji;
- prate i poštuju smernice dobre proizvođačke prakse i protokole testiranja;
- poštuju sve važeće državne, regionalne i lokalne zakone i propise o bezbednosti hrane; i
- kompaniji PepsiCo odmah prijave probleme koji bi mogli da ugroze kvalitet proizvoda kompanije PepsiCo ili da imaju negativan uticaj na javno mnjenje.

13. Podrška usklađivanju sa Kodeksom za dobavljače uspostavljanjem odgovarajućih procesa upravljanja i saradnjom sa opravdanim procesima procene koje zahteva kompanija PepsiCo.

Da bi poslovali sa kompanijom PepsiCo, dobavljači sklapaju ugovore i šalju narudžbenice u skladu sa Kodeksom za dobavljače. Očekujemo od dobavljača da usvoje odgovarajuće politike, procedure i sisteme upravljanja kako bi podržali stalnu usklađenost sa standardima i očekivanjima navedenim u Kodeksu za dobavljače. Uz prethodnu najavu, kompanija PepsiCo ima pravo da vrši revizije, uključujući proveru poštovanja ljudskih prava i druge ciljane procene kako bi proverila usaglašenost poslovanja dobavljača sa Kodeksom za dobavljače. Osim toga, kompanija PepsiCo ima pravo da od dobavljača traži da organizuju obuku kako bi osigurala da posluju u skladu sa Kodeksom za dobavljače. Od dobavljača se očekuje da prate i analiziraju poštovanje ljudskih prava u skladu sa [Vodećim načelima Ujedinjenih nacija o poslovanju i ljudskim pravima](#). Osim toga, kako je dodatno istaknuto u Politici borbe protiv mita, od nekih dobavljača se traži da povremeno učestvuju u Programu savesne provere treće strane.

14. Izbegavanje mogućih sukoba interesa tokom poslovanja sa zaposlenima kompanije PepsiCo.

Dobavljačima kompanije PepsiCo se zabranjuje da zaposlenima kompanije PepsiCo daju ili nude poklone koji bi mogli dovesti do neprikladnog uticaja na poslovne odluke kompanije PepsiCo ili do sticanja nepoštene prednosti. Dobavljači moraju da se pridržavaju ograničenja kompanije PepsiCo u pogledu poslovnih poklona koja dozvoljavaju samo povremene odgovarajuće poklone male vrednosti (do 100 USD) i zabranjuju sve poklone (1) tokom poslovnih pregovora ili nadmetanja i (2) zaposlenima u službama nabavke. Tokom poslovanja sa zaposlenima kompanije PepsiCo, dobavljači moraju da spreče sve aktivnosti koje bi dovele do sukoba interesa ili koje bi stvorile utisak da sukob interesa postoji.

15. Vođenje računa o tome da sve kupovine zemljišta (što uključuje i lizing i zakup) zadovoljavaju standarde poslovanja Međunarodne finansijske korporacije (IFC), što podrazumeva slobodan, prethodni i informisani pristanak.

16. Uspostavljanje žalbenih mehanizama i kanala za prijavljivanje sumnji na kršenje Kodeksa za dobavljače.

Dobavljači treba da uspostave žalbeni mehanizam koji će omogućiti upoznavanje viših instanci u kompaniji sa potencijalnim žalbama, kao i adekvatno rukovođenje i rešavanje pritužbi koje podnose radnici u vezi sa njihovim radnim aktivnostima ili koje podnose treće strane. Struktura i funkcije ovog mehanizma treba da budu usklađene sa kriterijumima delotvornosti navedenim u Vodećim načelima Ujedinjenih nacija o poslovanju i ljudskim pravima. Dobavljači treba izričito da zabrane odmazdu protiv pojedinaca ili organizacija koji u dobroj nameri prijave problem. Odmazda podrazumeva, između ostalog, pokretanje pravnog postupka, ekonomsku osvetu, namerno narušavanje ugleda, pretnju, zastrašivanje i nasilje usmereno i počinjeno prema pojedincu ili organizaciji koji u dobroj nameri prijave problem ili kršenje zakona ili poslovnih politika.

Dobavljači i njihovi radnici takođe imaju pravo da prijave potencijalna kršenja Kodeksa putem linije „Speak Up” kompanije PepsiCo na tel. 1-866-729-4888 u Sjedinjenim Državama ili putem telefonskih linija u drugim zemljama širom sveta. Spisak telefonskih brojeva možete naći [ovde](#). Linija „Speak Up” je dostupna širom sveta 24 časa dnevno, 7 dana u nedelji. Komunikacija se može ostvariti i elektronski, putem obrasca na veb-strani „Speak Up” (pogledajte [ovde](#)). Sve prijave su poverljive, bilo da su podnete putem telefonske linije ili sajta, a vaš identitet može ostati anoniman ukoliko to dozvoljava zakon.